

2 CORINTIOS

Corintoainoa joi akaiboki jawen rabé itin Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

¹ Ea riki Pablo, Diossen jaskara shinanna ike-tian, Jesucriston raana. Ja non wetsa Timoteo betanra nato kirika en wishai, ja Corinto jeman Diossen joi akaiboki, itan ja Acaya main iká jatíbi joi akaibokiribi mato bomanoxon.

² Ja non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston jawen jakon shinan, itan jawen xabá shinanman mato akinbanon.

Pablo onitsapitabo

³ Ja non Papa Dios itan non Ibo Jesucristo rabinon akanwe, ja riki jan noa onísai non Papa, itan jatíbitian jan tantiti koshi shinanyabo imakin, noa jenémayamai Dios.

⁴ Janra jatíbi non masá teneainkobo, jaskatax tantiti koshi shinanyabo noa imai, jaskáaxon non-ribi ja masá teneaiibo, jan noa menia tantiti koshi shinanyaxonribi non jato akinti kopí.

⁵ Ja Criston masá teneni keskáakinribi, akonbire-skin masá tenekinbira, jaibakearibi icha jan tantiti koshi shinan non biai.

⁶ Jatian jaskáakin non masá teneaiibo riki, matonribi jan tantiti koshi shinan bitaanon, kishpin-meekanon ikax. Jatian ja koshi shinanyabo noa Diossen imai riki, ja non akai keskáakinribi masá

tenekinbi koshixon, ja shinanyaxonribi maton tenenon ixon, mato akinti kopí.

⁷ Jaskara shinanyaboribira mato ikanai ixon, non shinannai. Jakopíra non onanke, jaskati mato onitsapitaitianra, Diossenbi jaskatax jan tantiti koshi shinanyabo mato imai ixon.

⁸ Nokon wetsabo, ja Asia main inontianki, jawetiibiresi atikonma jawékibo noa winókana iki ixon, maton onantininra noa keenai. Nonra nokoa iki, tenetikoma kikin bebonbires atikonma tanakaati jawékibo; nonra shinanna iki, moa noa jati jisámabo,

⁹ moa retekantiresbora noa ikanai ixonbora, non shinankana iki. Ikaxbi neskara jawéki winotabaonra noa onanmaa iki, non koshinbi koshiamai ja mawátabo jirimai Dioskikaya noa koshiti.

¹⁰ Jaskarainoabora noa Diossen xabáa iki, jainxonra ja kikinbires onsá mawátaiainbo noa ikenbi, noa jan xabáaboresti iki. Nonra ikonhai noa xabáaborestiki ixon,

¹¹ matonribi noki oranhanan noa akinnaitian. Ichaxon noki orankanaitianra, ichaxonribi Dios iráke akanti iki, janbi noa jakonbires imaboai kopí.

Jaskara kopí Pablo Corintoain kayamaa

¹² Kikin raroshamanra noa ikanai, jakonira jatíbibo bebon nato netemeax noa ike ixon, non shinan meran onannax, ja mato betanshaman ikaxa, noa jaskata iki. Jatian noa neskati ikábora, non onan shinanmanbi noa ikáma iki, Diossenkayara jawen noimisti shinanman jaskatibo iti noa onanmaa iki.

13 Nato kirika non wishaa meranra, ja yoyo axon wetsaresibiakinbo maton ninkánon ixonbo, non wishayamai, jakopira maton kikin hakin ninkátininkaya ea keenai.

14 Jatian rama ja non yoiabo moa onanna ikaxa, ja non Ibo Jesús joribaketian, mato kikinni noon raronoxiki jatian noabiribi maton kikinni raronoxiki,

15 Neskáakinbo ikonhaxa, rekenpari mato oinni kati en shinanna iki, jaskatax rabeti ea mato oinni kaa iti kopí.

16 Enra shinanna iki, ja Macedonia bain kaai winókinbi mato ointi, jainoax moa jakiribi banékin mato oinribiti, jaskáaxon ja Judeain kaaitian, maton ea akinti kopí.

17 ¿En neskáakin shinannabo akonkin shinanxonmabi en akáboki maton shinannai? iamax ¿Jatíbi jonibo ikai keskati “eara kaai iki ikaxbi, eara moa kayamai, iki”, ea ikáboki maton shinannai?

18 Diossenra onanke “noara kaai axonbi noara moa kayamai akinbo non mato yoiamai”.

19 Ja Silvanon, Timoteon jainoax enribi mato yoiái, Diossen Bake Cristo Jesúsra jawetianbi “enra akai ixonbi, enra moa ayamai ikai, iamaa iki”, Diosra Jesucristo meranoax, jatíbitian ikoni yoyo ixon, senenhai iki.

20 Ja Cristo meranoaxa, jatíbi ja Diossen jaskara iti yoiabo senenai, jaskatira noa ikai Dios rabii, “jaskarashaman ibanon”, ja Cristo Jesús kopíres iki.

21 Jatian Diossenra noa itan matobo Cristo betanbishaman imataanan, jaki koshimakin noa jenémayamai, janra noa jawenabo imaa iki.

²² Jawenashamanbo onantiakin imaxonra, ja Diossen Shinan non jointi meran imaa iki, já kopíres jan meniti yoiaibo non binon ixon.

²³ Ikaxbi ja Corintoain kanoxon shinannaxbi ea kayamaara, Diossen onanke, jatian jaskati ea kayamaa riki, matoki jakonhakin shinannax.

²⁴ Jawekayaki maton ikonhatiki ixonra non mato yoiamai, moa jaki koshiabo iken, jaskatax bebonbires raronon ixon, mato akinkasi riki noa.

2

¹ Jakopira jakiribi mato oinni kaxon, mato onísmatima en shinanna iki.

² Jatian jaskáakin en mato onísmaketianki, ¿Chiníbiribi tson ea raromatiki? Tsonma, matonbiribi.

³ Jaskáakinra, moa aká keskabiakin, en mato wishaxona iki, kaax ja raroaibo betan rarotitianbi onískashamakin. Enra moa shinanxon onanna iki, ea kaketianra jatikaxbi mato ebébi, rarokanti iki ixon.

⁴ Jatian jaskáakin ja kirika mato wishaxonira, jaakinres shinanni, ea ikonbiresi tsokasa iki, jaskatira ea winibobia iki, ikaxbira maton masá shinannon ixon en ayamaa iki, ja kirika wishakin, ja en mato akonkin noia maton onannon ixonra en wishaa iki.

Pablon jatón ochabo moa shinanxonyamaa

⁵ Jatian jaweratonki ea masá shinanmaa, janra eabicho amayamake, jatíbi matoribira masá shinanmake kikinshakin amairakinmabi, bebonhira yoikashamakinra, en jaskáakinres yoiai.

⁶ Ja jakonma aká joni moa jatíxonbi maton notsina ikaxa, jan senenres moa jakon iki.

⁷ Jatian rama maton ati riki, jan jakonma aká jawékibo moa shinanxonyamataan, moa jakontiakinres akinkin, jaskáyamaabi ayorakin masá shinanni, shinan tsokasnaketian.

⁸ Jaskara kopíra en mato yoiai, jakiribikaya ja joni oinmakanwe, matonra akonkin noiike iki ixon.

⁹ Nato jawékibo yoikinra, moabi en mato wishaxona iki, jara iká iki, jaskáakin ati en yoia keskáakinmein maton senenhai iki ixon onannoxon en mato tanaa.

¹⁰ Jaskara iken, jan jakonma aká joni moa jaweyamakin maton jakiriakin shinanxonyamaitianra, enribi moa jakiriakin shinanxontima iki. Enra jaskáakin ja jawékibo moa benxoa iki, mato noixon Cristo bebonxon.

¹¹ Non jaskáakin aketianra, Satanássen noares-tima iki, nonra ayorakin onanke jawen jakonmamisti shinanbo.

Troas jemameax, Pablo raroshaman iamaa

¹² Ja Troas jeman, Criston jakon joi yoi ea nokoketianra, non Ibonbi ea atikonhaxona iki, jawen tee anon ixon.

¹³ Ikaxbira, nokon shinan raroshaman iamaa iki, ja nokon wetsa Tito jain nokoyamaax, jakopíra ea jatoibakeax, moa Macedoniain kaa iki.

Pablon Dios iráke aka

¹⁴ Jaskara ixonbira, en Dios iráke akai, ja Cristo meranxon jatíbi jawékibo nonharesti noa imaa kopí, jatian noo meranxonribi jawen joi jatíbiain

jato ninkámai, ja joira jakonhira inin poatai keskati, jatíbiain nokotai.

¹⁵ Jatian noa riki, jakonhira ininti Criston Dios bexona keskábo, jara ja kishpinmeetabaon itan ja manotíain boaibaonribi ninkatai.

¹⁶ Jatian ja manótíain boaibaon, ja joi non yoiaitian ninkata riki, ja xeteax mawáti jeté keska, ikaxbi ja kishpinmeetabaon ninkata riki, ja joi ja xeteax jakonti ininti keskáshaman. ¿Jatian tsoaboki, neskara teeribi anoxon moa onanna iki?

¹⁷ Noara ichaxon wetsabaon akai keskáakin, Diossen joi yoixon, jato kopí yokataiboma iki, noara jaskáyamai, ikonira noa Dios bebon yoyo ikai, jan raanabo ikax, Cristo betanbi itaan.

3

Bená senenhabekonti joi yoi iká

¹ Neskáakinbo non mato yoiaitianki ¿Noa jakiribi nonbixbi rabikaatai keskábo maton shinannai? Noara ja wetsabaon akai keskáakin ja íkonman yoinkin, noa wishaxonkana kirika mato oinmati itan matonribi noa jaskáakin kirika wishaxontibo, moa maxkáyamake.

² Matobikaya riki, ja jakonman yoinkin noa jayá iti kirika wishaxonkana keskábo, jara non shinan meran boai, ikaxbi jatíxonbi onankana, moa oinna ixon.

³ Onantibiresiki matobo, ja Cristonbi nookiriti jakoni yoyo ika kirika wishaa keskábo. Jara non jato oinmai, ja kirikara tintan wishaama iki, ja riki, ja jiria Diossen Shinanman aká, itan ja makan panchaakaki akamaribi, ja riki jonin jointiain wishaa.

⁴ Jaskara kopíra, Cristo kopíres Dioski, koshitaanan, non yoiaibora ikon iki ixon non shinanai.

⁵ Non shinanmanbira neskarabo, inoxon non onanama iki, jatíbi non onanna jawékibo riki, Diossenbi noa onanmaatón noa akábores.

⁶ Janbira noa onanmaa iki, ja senenhabe konti bená joi jato yoi teetaibo inon ixon. Jara ja esé meran wishakaata joiboma iki, ja riki Diossen Shinan. Ja eséra, ja senen hayamax mawáti iki, ikaxbi ja Diossen Shinanmanra noa jati meniai.

⁷ Ja makan panchaakaki wishakaata eséra iká iki, kikinshaman pené. Jaskara ikenra, ja *israelitabaon Moiséssen bemananbobi ointi atipanyamakana iki, ioraa pené iketian, jaskara iwanaxbira jainmashaman ja pené keyópaketa iki. Jatian jan jato mawátiaín boai ikaxbira iká iki, jato onanmaa esé kikin jakonhira.

⁸ Jaskara ikaxa, bebonbires jakonhira iti jake, ja Diossen jawen Shinanman aká, senenhabe konti bená joi yoikaatai.

⁹ Jatian jato mawátiaín boai ikaxbi, ja esé jakonhira iní ikenra, bebonbires jakonhira iti jake, ja itibi keskáakin noa Diossen imati joi non jato yoiai.

¹⁰ Ja moatian jakonhira iká esé xewina kikin koshi riki ja rama non yoiai joi.

¹¹ Jakaya keyoti kaai ikaxbi ja esé jakonhira iká ikenra, ja keyóyamai kaai joikaya bebon jakonhira iti jake.

¹² Neskara jawékibo moa onanna ixonra rakétanma non yoiai.

¹³ Noara ja israelitabaon jawen bemanan pené toxkópaketai oinyamakanon ikax Moisés chopan bepanameta iní keskatibo iamai,

¹⁴ Ikaxbi jabora ikana iki jaton jointi chorishabo, jaskara kopíra ramakamanbi ja moatian esébo yoyo axonbi onanyamareskanai. Ja jan bepóti chopa keskaraton jaton shinanbo bepoa keskábopari ixon. Jara Cristo ikonhaketianpari jato keyoxonti iki.

¹⁵ Ramakamanbira ja Moiséssen esébo yoyo ak-inbi onanyamareskanai jaton shinanbo chopan bepoa keskábo ixon.

¹⁶ Ikaxbi jawetianki westíora jonin non Ibo ikonhai, jatianparira jan jawen shinan bepoa keskábo moa keyotai.

¹⁷ Ja Diossen Shinan riki Diossen Shinan, jatian jaweratobo meranki ja Diossen Shinan iki, jabo riki moa xabakaatabo.

¹⁸ Jaskara ikaxa noa jan bepoa keskábo moa yama ixon, westíora espejo keská ixon Diossen koshi shinan non jato oinmai. Diossenra jainmashamanbo noa wetsaresibiakin imaboai, já keskaribi noa inon ixon. Jaskáakin noa akára, jawen ani shinan non jishtiaboai; jaskáakinra non Ibon akai jawen Shinanman.

4

¹ Jaskara kopíra nato tee jenetibo non shinanyamai, Diossen jawen jakon shinanman ati noa yoia iketian.

² Ja jonéshoko itan jan noa rabinmati jawékibora moa non ayamai; nonra jato jansoayamai itan jaskati iká keskámaakinbo, ja Diossen joi non jato

yoiamai. Jaskáyamakinra ikon joibores non yoiai, jaskarainxonra Dios bebonxon jonibaon, jaton shinan meran onankanke, ikonra non yoiai ixon.

³ Ja manotiain boaibaon ninkata riki, ja non jakon joi yoiaibo ninkátikoma.

⁴ Jatian jaskáakin jabaon ikonhayamaitianra, jan nato nete iboa yoshinman, jaton shinanbo onantimaanana iki, ja Cristo Dios ikenbi jakiriti iká koshi join jato jishtiaxonabi onanyamakanon ixon.

⁵ Ja non yoiai joibo maton noa senenhaxonon ixonra non mato yoiamai; ja non Ibo Jesucristonin yoiaibo maton senenhaxonon ixonra non mato yoiai. Noabo riki mato akinni teetaibo Jesús noia kopíres.

⁶ Ja yamé ikenbi joekan tenamani Diossen-ribira, joekan non shinan tenai keskáakin jawen joi noa onanmaa iki. Nonribi wetsabo Diossen atipana koshi ja Jesucriston bemanain penetai keská jato onanmanon ixon.

Jaki koshiaxes jati

⁷ Ikaxbi neskara jakon joibora non shinan meran noa jayáke, ja non shinanbo mapó akana chomo keskabores ikenbi. Jaskatax noibakeax iamai ja ani atipana koshi Diossibakeax joái onanti iti kopí.

⁸ Icha atikoma jawékibo jakenbira non namaankinbo shinanyamai; meskóakinbo shinankinbira moara non atipanyamake ixonbo non shinanyamai,

9 masá memaxonbo onitsapimakanabira, noabichoma iki, rishkixon pakekanabira noa mawáyamai.

10 Jaweranobo noa kainko inonbira ja Jesús iní keskatiribi noa onitsapikanai, jaskatax ja Cristo jaa keskatiribi noa jaa onanti iti kopí.

11 Japarikanabo ikaxa ja Cristo kopi retekantiresbo noa ikanai, jaskatax noa mawatai yora meran Cristo jaa jishtiti kopí.

12 Jatian neskáakin noa retekaskinbo akanaira, mato jati kopi iki.

13 Wishá meranra ikai neskati: “Ikonhaxa ea yoyo ika iki”, iki. Jaskáakin nonribi ikonha ixonra, non joi yoiái.*

14 Nonra onanke Diossen ja non Ibo Jesús jir-
imani, keskáakinribi já betanbiribira noa jan jir-
rimanoxiki ixon, jainxonra mato betanbiribi ja
ikainko noa bonóxiki.

15 Jatíbi neskarabora noa winóke mato jakon
ikanti kopí, jaskaxon Diossen jakonhamisti shi-
nan bitaanani, ichaxonribi Dios iráke ayananbi
rabikanti kopí.

16 Jaskara kopíra non namaankin shinanyamai,
moa nekebi yosipakeibira shinan meran netetiibi
noa bená benaresai.

17 Nato netemeax noa onitsapitaibora
basima winotaibores iki, ikaxbi jaskarabaonra
jawetianbi keyoyosma bená jatiabo noa imai.

18 Ja non oinnai jawékiorabora non
shinanyamai, non shinannai riki ja non oinyamai
jawékiboakinres, ja non oinnai jawékibora

---

* 4:13 Sal. 116.10

keyotaibores iki, ikaxbi ja non oinyamai jawékibora jawetianbi keyóyosma iki.

5

¹ Noabo riki chopa xoboakana keskábores ikax basima ras ikaibo. Ikaxbira non onanke ja chopa xobo ras ikai keskati noa ikai ikenbi, naikanxon noa Diossen keyoyosma yoraya imati, jara joni-baon aká yorama iki.

² Jaskatira nekeabi yorayapari ikax, ja naikanmea yoraya iki katinkaya moa noa iorai keenai.

³ Jatianra moa mawata pekáobi chopaoma keskábo noa itima iki.

⁴ Nekeabi yorayapari nato neten jaxonra non tsokásbopari shinannai, ja moatianbi non sawea chopara non jopékashamai, jakibi bená chopa sawetininkayara noa keenai, jaskatax ja non mawatai yora moa bená yora iti kopí.

⁵ Diossenbi riki noa jaskara itiakin imaa, janra Jawen Shinan noa menia iki, ja jaskara imanoxon noa jan yoiaibo akonkin senenhai non onannon ixon.

⁶ Jaskara kopíra noa jaki koshii jeneyamai; yorayapari ikax japariaxa, non Iboiba kati ochóbirespari noa ikanai ixon onannax.

⁷ Ramara non ointi atipanyamaparíke; ikaxbira ikonhaxes noa jake.

⁸ Ikaxbi jaki koshii jenéyamakinra, moa nato yora potabainax non Ibo betanbi jaai katin noa keenai.

⁹ Jaskarabo kopíribira jatúbitian ja non Ibo keenai keskábores axontiaquin non shinannai; japia ia iamaxon moa mawá ixonbi.

¹⁰ Jaticaxbira noa Cristo bebon iki bonoxikanai, jaskáaxon ja yorapari ixon non akábo; ibanon jakon iamaxon jakonma jawékibo non akábo inonbi, jakopibiribi jan noa meniaibo non bikanti kopí.

Jakoni Dios betan jati, joi yoiabo

¹¹ Jaskara ikenra, jaki yoitibo ixon, akonkin non Ibo rabiaibo ixon, ja joi ayamai jonibo, Dios ikonhamati non shinanti iki. Diossenra noa kikin-hakin onanke, matonribi noa kikinhakin onanna ipainon riki.

¹² Jakiribi nonbixbi rabikaatira noa imai, jaskatax jakiribi mato noon raronon ixon, mato onanmai riki noa. Jaskáaxon ja jaton shinan meran já jawékinin ikímabi, nekebi jaton ikátonires rabikaati yoyo ikaibo, maton jato yoiti kopí.

¹³ Ja shinankonmabo keskáakin noa oinkanai ikaxa, Diossen tee axonaibo ikax iki noa jaskara, jatian jaskaramabo ikaxa, mato akinti kopí iki, noa jaskara.

¹⁴ Ja Criston noimisti shinanmanra noa iboa iki, ja jatíbibo kopí já mawata non onannontianbi, jaskatira noa jaticaxbi mawata keskábo ikanai.

¹⁵ Cristora jatíbibo kopí mawata iki, jaskatax ja jakana jonibo, moa jawenabo ikax, jaton keena keskatires jayamai, ja jato kopí mawatax jiria-tonares ikanti kopí.

¹⁶ Jaskara kopíra, ja joi ayamai jonibaon jatoki shinannai keskáakin, moa tsokibi non shinanyamai. Moatian Cristoki jaskáakinbo shinanna ixon-bira, rama moa non jaskáakinbo shinanyamai.

¹⁷ Jatian jaweratoki Cristo ikonhaax moa já betan iki, jara bená joni iki, jan moatian iká jawékibora moa winota iki, jatian ja rama já meran iká jawékibora, bená iki.

¹⁸ Jatíbi neskarabo riki Diossen aká teebobires, janbira Cristo meranxon noa jabébi raeananmariba iki. Jaskáaxonra jaskatax jabetan raeananti joi jato yoiti, noa imaa iki.

¹⁹ Onantiakin yoia, jonibaon ochabo moa shinanxonyamataanra, Diossen Cristo betanbi ikonkon jato jakonhakin imaa iki. Neskara joi jato onanmatira noa yoia iki.

²⁰ Jaskara ikenra, Cristonbi jawen joi yoiaibo noa imaa iki, jaskáakinra janbi noo meranxon jawen joi yoikin mato jeneyamai, jaskara ikenra, Criston janenko non mato yoiai, Dios betan mato raeanaankanon ixon.

²¹ Cristora jawetianbi ochayamaa iki, ikaxbi Diossenbi imaara, non ochabo kopí ochaya joni keskákaini mawata iki, jaskáaxonra non akai ochankonia, Cristo meranxon noa xabáa iki.

6

¹ Diossen tee axonaibo ixonra, non mato yoiai, jawen noimisti shinan mato jan meniabo, yanka mato meran imayamanon ixon.

² Janra akai jawen wishá meran neskáakin yoikin:

“Ja en mia kishpinmati nete ikenra, en mia akinna iki;
ja en mia ninkáxonti nete ikenra, en mia ninkáxona iki”, iki.

Jatian rama riki ja nete, ¡Rama riki ja kishpinti nete! iki.

³Jaskara ikenra noa koiranmeetai, tsoabi jakonmabo oinmakashamai, ja non akí iitai tee jakonmaakinbo yoikantima kopí.

⁴Jaskáyamaira, ja neskara non teneainkobo Diossen tee akaibo ikax, noa onantiai. Ja onitsapitibo teneanan, ja jakonmaakana noa akinkantinbo keeni, ja atikonmainkobo.

⁵Noa rishkikanabo, noa cárcel meran akanabo; noa ichaxon jakonmaakanabo, noara ikonbiresibo teeta iki; nonra oxábo tenea iki; non jawékiati tenea iki.

⁶Jainoaxa noa jishtiribiai, non ikábo noa jakoni ikainko; ja ikon joi non onannainko; jato jakonmaayamakin non teneainko; non jato jakonhakainkobo; ja Diossen Shinan noo meran iká kopí, itan non jato akonkin noiainkonoribi.

⁷Jainxon ja ikon joi non yoiái kopí, itan ja Diossen atipana koshi noo meran iká kopíribi. Ja noa jakonmaakanaitian noa jan panatai, itan non jan jato ashokoa riki, noa jakoni jaa.

⁸Wetsatianra noki jakonmaakinbo shinankanai, wetsatianra, jakonhakinbo shinankanai; wetsatianra noa jakon ninkakaamakanai; wetsatianra jakonmaakinboribi noa ninkakaamakanai, ikon joibo non yoiainbira jansónbo noa yoinkanai.

⁹Moa ayorakin noa onankana ikenbira, jatíribibaon noa jawemabi keskáakinbo oinkanai, mawáti meranbires ikaxbira, noa japarikanke; masábo memaxonbira noa reteyamakanai.

10 Onisai keskábo ikaxbira noa raro ikanai; jawebioma keskábo ixonbira, jawékinin senena keskábo non wetsabo imake, jaweshamanhoma ikaxbira jatíbi jawékia keskábo noa ikanai.

11 Ikonkonra non mato yoike, Corintoainoa ebé joi akaibó, jatíbi non shinannaibora non mato jishtiaxonke.

12 Nonra mato noikin jeneama iki, ikaxbi maton keskára moa noa noiamake.

13 Jaskara kopíra en mato yoiai, westíora papan jawen bakebo akai keskáakin. Ea keenai riki, maton ea noitinin, en mato aká keskaribiakin.

Noabo riki Diossen xobo

14 Ja Cristo ikonhayamaibo betan maton shinan rabémayamakanwe, jakon akaibo betanra, ja jakonma akaibo westíora jakon shinanyabicho iti atipanyamakanke, ja joé meran jabora ja yamé meran jaabo betan ikanti atipanyamake.

15 Criston shinanra, *Satanásen shinan betan meskóti atipanyamake, jaskáribi riki, ja Diossen joi akai betan ja joi ayamai joni.

16 Ja Dios jain já xobonkora, wetsa jatonbi aká jawékibo iti atipanyamake, noabikaya riki, ja jiria Diossen xobo. Diosbira iká iki, neskati yoyo iki:

“Eara jato betanbi janoxiki.

Jaton Diosra ea inóxiki,

jatian jabora nokon jonibo inóxiki”, iki.*

17 Jaskara kopíra, ja non Ibo iribai neskati:

“Jaskara jonibaon akai jawékiribi moa ayamakanwe, jatoki ochókanwe, jakonma jawékibo moa ayamakanwe.

---

* 6:16 Lv. 26.12

Jatianra en mato nokon jonibo imati iki.†

18 Eara iti iki maton Papa,
jatian matora itiki nokon bake benbobo, itan
nokon bake ainbobo,
ikira ikai, ja jatíbi atipana koshiya Ibo”, iki.‡

7

1 Jaskara riki nokon noi wetsabo, nato riki ja nobé senenhanoxon Diossen noa yoiabo. Jaskara ikenra, jatíbi non shinanyabi non yora, jan jakonma imati ochabo anaketian noa koiranmeeti jake. Diossen keenama keská anaketianra, noa kikinni jaki menikaati jake.

Pablo ikonbiresi raroa

2 Nokiakinribi jakon shinankanwe; tsoabira non jato jakonma imaama iki, tsoabira non jato ochamaxon rami banemaama iki, itan tsoabira jansoxonbo non mato jawéki bichinama iki.

3 Maton noa jakonmaakinbo aká iketian, mato akíma riki ea. Moabira en mato neskáakin yoia iki, japarixon itan mawákinbira, non mato noikin jeneyamanoxiki, akin.

4 Ikonkonra en mato yoiai, maton noa noia, jaskatira ea matoki ikonbiresi raroai. Akonbireskin non masá teneai meranbira, shinan koshipari ikax, ea kikin raroshaman iki.

5 Ja Macedoniain nokotaxa, noa tantiti atipanyamaa iki, jatíbiainra non atikonmabo nokoa iki. Ja jato xaran noa itinabora, kikinni noki jakonmaakana iki, jainoax ikonbiresibi noa raketa iki.

† 6:17 Is. 52.11   ‡ 6:18 2 Sa. 7.14

⁶ Ikaxbi ja shinan namannabo akinnai ixonra, Diossen akinhanan non shinan koshimaribia iki, ja Tito noiba nokómaxon.

⁷ Ja Tito nokóketianbichora noa jaskáyamaa iki, maton akinnaton jan koshi shinan bia kopíribira, noa iká iki. Janra noa yoia iki, maton akonbireskin noa oinkasai. Jainxonra noa yoia iki, mato winotabo kopí, akonbireskin maton masá shinannaibo, jainxon ea kopi masá shinanni mato ikanairibi. Jaskarabo ninkataxa, ea ikonbiresi raroa iki.

⁸ Ja moá en kirika wishaa meranxon, mato jakonma shinanmaa ikaxbira, rama ea ja jawékinin chexakaayamai. Ikaxbira en aká iki masá shinankin, ja wishaxon en bomaatonin jawetio basi mato masá shinanmaa onanxon.

⁹ Ramara ea raroshaman iki, jara ja mato jakonma shinanmayantanax ea ikaima iki, ja riki ja jaskara masá shinanman jakiribi mato Dioski banémaribia kopí. Ja masá shinanni noa jaskátinin Dios keenai keskatishamanra mato iká iki, jaskara ixonra, jawekeskaxonbi non mato jakonmaakama iki.

¹⁰ Ja masá shinanni noa jaskátinin Dios keenai keskati ikinra, moa jakonmabo akin non jeneai, jatian jaskataxa noa kishpinmeetai. Jaskara ikenra, ja shinannibo noa iiti yamake. Jatian nato netemea jonibora, jakonma akáx, onisibi shinanmeeyamai, jaskaratonra jato mawátiainres boai.

¹¹ Matora iká iki ja masá shinanni jaskákantin Dios keenai keskatishaman iki. ¡Oinkanta, rama mato jaskara ikanai! Ramara jato yooi mato raté ratéshamanai, ja jakonma non akábora, moa non

benxoake ikibo mato ikai, ja jakonma aká joniki mato ikonbiresi sinatai, Diossen masábo tenem-anaketian mato raketai, ea ointinin mato keena iki, jaskáaxon maton jakonma eki shinannabo benxoanox, ja jakonma aká joni masá tenematin-ribo mato keena iki. Jaskarabo akainkora, mato onanti ike, ja jakonma akaibo betan mato iamaa.

¹² Jaskáakin ja kirika wishakinra, jan jakonma aká jonibicho ati yoikin, itan já jakonmaaka jonibichoribo akinti yoikin en mato ayamaa iki, ja en mato bomaa riki, Dios bebon maton nokiakin-res shinannai matonbi onannon ixon.

¹³ Neskara jawékibaonra, noa shinan koshimaa iki. Ikaxbi neshati noa shinan koshia bebon-biresa, noa raroa iki, jatíxonbi maton Tito jakiribo koshi shinan bimaribia kopí.

¹⁴ Moabira en Tito yoia iká iki, mato jakonhira jonibo, jatianra maton ea jakonma imayamaa iki. Jatíbi non mato yoia joibo riki ikon, jaskáribiira, ja mato yoikin non Tito akáribi, ikon iká iki.

¹⁵ Jatian jain kaketian, maton jatíxonbi jawen joi senenhaxona iketian, itan jakonhakinribo maton biantana shinanreskinra, rama mato jan kikin-hakin noiike.

¹⁶ Ramara ea matoki koshiti atipanke, en yoiabo maton senenhaitian, jakopira ea raroshaman iki.

8

Jakon shinanyaxon jato akinti

¹ Nokon wetsabo, ramara ja Macedonia main iká joi akaibo meranoax, ja Diossen akinmisti shinan jishtia non mato yoiai.

² Ja atikonma jawékibo winotaxbira, raroshaman ikanai. Jainoax kikin maxkataboribi ixonbira, jakonshaman shinanyaxonres, icha jawékiabaon akai keskáakinribi jaton ofrendabo menikanke.*

³ Enbira oinna iki, keenshamankin, jaton atipana senenbo ofrenda akanaibo, itan jaton atipana xewinmakinboribira akana iki.

⁴ Jaskákinra, noa akonbireskin yokákana iki, jabaonribi ja joi akaibo jato akinkaskin.

⁵ Jatianra jatí akanti non shinannamatiibires akana iki. Rekenparira, jatonbinix non Iboki menikaakana iki, jainoaxa nokiribi jenekaakana iki, ja Dios keenai keskatishaman.

⁶ Jaskara kopíra, ja Tito non yoia iki, jato akinti shinanxon, mato koríki tsinkikin peokinni, mato chibankiinresnon ixon.

⁷ Matora jatíbinin bebon iki: Maton Cristo ikonhaa ikainko; joi yoitiainko; mato onanboribi iki; wetsaboribi akinti shinanya iki mato; noaribi maton noike. Jaskatiribikayara, neskara jato akinti teebo akí, mato bebonkanti jake.

⁸ En yoiketianres senenhanon ixonra en mato yoiamai; jawekeskakinki wetsa joi akaibaon ja maxkatabo jato akinnai ixon, maton onannon ixonra en mato yoiai. Eara keenai, ja wetsa joi akaiboribi akonkin jato noia, maton jato oinmatin.

⁹ Matonra onanke, non Ibo Jesucristo akinmisti shinanya ikax, jákaya jatíbinin senena ikaxbi, noa

---

* **8:2** Ofrenda yoi iká riki: Diossen janenko jawéki tsinkiti, jato meninoxon, itan jato akinnoxon.

akinti kopí jawebioma itoshia. Jaskati já jawebioma itoshia kopí, noabiribi jatíbinin senenabo ikanon ikax.

¹⁰ Mato akinti kopíra, nato jawékibo en mato yoiái. Wetsa baritia winotatonra, jato akinti shinanres, maton ayamaa iki, atishaman shinanbainxon jato akinkin, maton peoa iki.

¹¹ Jaskara iken rama, ja rayáshaman shinanyaxon, ja maton peoyantana tee senenhakanwe. Akin, ja maton atipana senenbo jakonshaman shinanyaxon akanwe.

¹² Jaweratonki jakonshaman shinanyaxon meniai, jakira Dios raroái, jawen atipana senenbiribi meniketian, Diossenra jato jayáomata jawékibo yokáyamai.

¹³ Eara ja wetsabo akinnax, mato jawebioma ikanti yoiima iki. Senenbireskaya mato akinananon ixonra en mato jaskai.

¹⁴ Ramara jatobiribi jawékinin maxkákanabo ikanaitian, matobiribi jayá ikanai, wetsa netebaonra jatobiribi jayá ixon, mato maxkata jawékinin mato akinkanti iki, jaskatira, mato senenbires jayábo ikanti iki.

¹⁵ Wishá meranra ikai: “Ja icha biatoninara, jawebi texeyamaa iki, jatian ja ichama biaribira jawenbi maxkáyamaa iki”, iki.†

Tito itan jabé teetaibo

¹⁶ Enra Dios iráke akai, en mato akinnai keskáakinribi, mato akinti shinanya Diossen Tito imaa iketian.

---

† 8:15 Ex. 16.18

¹⁷ Jaskáakin en mato oinni kati yoiara, jan ea jen aka iki, matoakin shinannai ixon, jaskatira keenshamantaanan, rama mato oinni kaai.

¹⁸ Já betanra westíora joi akai non wetsaribi non raanai, jara jatíbiainxon joi akaibaon jakonman yoinkanai iki, ja ikon joi yoi jakoni teetai iketian.

¹⁹ Jara ja tsinkikana koríki boí noa kaaitian noa akini kanon ixon, jatíbi joi akaibaon katókana iki. Neskarabora, jatíxonbi non Ibo rabikanon ixon, non akai, itan jato akinti shinanyaribi noa onankanon ixon.

²⁰ Nonra ja icha koríki tsinkikanabo bixon, jakonhakin ati shinannai, tsonbi noa jakonmaak-inbo yoitima kopí.

²¹ Jaskara kopíra, jakonhakin jato akintiakinres non shinannai, non Ibo bebonbichoma, jonibo bebonribi.

²² Jato betanra, wetsa non wetsaribi non raanai, janra icha jawékiainbo, jakonhakin noa akinna iki; jatian ramara bebonbires mato akinti shinanke, jaribi matoki koshixon.

²³ Ja Titora ebetanbi niai iki, itan mato akinni ebetanbi teetai iki. Jatian ja non wetsa rabéra, non wetsabaon raana iki. Jaton ikábo oinxonra, jonibaon non Ibo rabikanai.

²⁴ Jaskara kopí, ja bokana jonibo, akonkin maton noia oinmakanwe, jaskarainxon jan jato raana joi akaibaon, jaskarakon iketian, non mato rabikin yoipachoiribi, onankanon ixon.

9

¹ Ja joi akaibo akinti koríki tsinkikanon ixon mato yoikin wishaxontinra, ea maxkáyamake,

² mato akinmisti shinanyabo iketian onannax. Jaskakinra, ja Macedonia main iká jonibo, mato rabibainshamankin en yoia iki. Wetsa baritia winóyantanonra, mato Acaya main ikábo, jato akinti shinanyabo ikana iki, akin. Jatianra maton jato jaskákai ninkatax, ja Macedoniain iká icha joi akaibaonribi, jato akinshokoti shinankana iki.

³ Jaskara ikenbira, ja non wetsabo en jain raanai, jaskáakin ja mato yoikin rabiona pekáo, ea jansoresi yoyo ikama iti kopi, ja en yoia keskáshaman mato ikanon ixon.

⁴ Ja Macedoniainoabo jawetii jonibo betan kaxon, jawebi maton akáma nokonaketian, jara nona westíora rabinti jawéki iti iki, mato jakonhakinbo yoiyona pekáobi, maton senenhama iketian; jatian matoribira noa ikai bebonbires rabinti iki.

⁵ Jaskara kopíra, jatopari matoiba bokanon ixon, non wetsabo en jato yoike, ja koríki tsinkinoxon maton yoiyantanabo mato senenhakinnnon ixon. Jatianra ja maton koríki menia tsinkikanabo, jakonshaman shinanyaxon maton aká iti iki, ja non ati yoia senenhakinres maton akáma.

⁶ Nato joi shinankanwe: “Ja ichama banaitonra, ichamaribi bimi tsekai, ja icha banaitonra, icha bimiribi tsekai”, iki iká.*

⁷ Westíoraxonbora, jaton meniti shinannati-ibobiribi meniti jake, akáshamaananbi itan ati yoikanaresma, Diossenra, ja raroshaman shinanyaxon jato meniaibo, noike.

⁸ Diossenra mato icha jakon jawékibo meniti atipanke, ja maxkatainkobo mato jayá ikanti kopí.

---

* 9:6 Pr. 11.24-35

Jatianra ja meskó tee atinkobo, maton jato akin-tiribi maxkátima iki.

⁹ Wishá meranra ikai:

“Jawen jayata jawékininra ja yoronaibo jato akinna

iki;

jatian jawen akinmisti jakon shinanra jawetianbi keyóyamai”, iki.†

¹⁰ Dios iki ja banai joni banati bero meniai, itan ja jawékiakanti jato meniai, janra maton banábo mato bebonbires bimimaxonti iki, jaskáaxon ja teekan, maton wetsabo jato akinboresi kopí.

¹¹ Jatianra meskó jawékibo meranxon, jatíbia mato imati iki, jaskáaxonra maton wetsaboribi jato akinti iki. Jatian ja koríki maton noo betan bomaketianra, nobé joi akaibaonribi Dios iráke akanti iki.

¹² Neskáakin jato akinnoxon non jato boxonai-bora, jan maxkákana kopíres non jato boxonaima iki, jatianra jabaon ichabiresakin Dios rabikanti iki.

¹³ Jatian neskáakin maton jato akinnabo bixonra, jabaonribi Dios rabikanti iki, ikoni ja Cristokiriti iká, bená join yoiai keskábo maton senenhaitian, itan jato itan wetsaboribi akinnoxon maton jato bomaa iketian.

¹⁴ Jainxonra matokiribi orankantiki, jakonshaman shinanyaxon, Diossenbi jawen akinmisti shinanya mato imaa iketian.

¹⁵ ¡Dios iráke anon akanwe, jawe kopímabi ani jakon jaweki noa menia iken, jara jaskáshamanhakin non iráke ati joibo yamake!

---

† 9:9 Sal. 112.9

10

Pablon jawen tee akai, onantiakin yoia

¹ Ea riki Pablo, ja Cristonbi atinra, noixon jakon shinantaanan, en mato yoiai, jatíribiboki ikanai ea yoi, ja mato xaran ikaxki ikai ea raketi, jatian ochó ixonreski akai, koshi joibaon en mato notsinkin ikibo.

² En mato yoiai riki, mato oinni ea kaketian, ja mato betan ikábo jato notsinyamapainra ea iki kaai ixon. Ja nonronki, ja nekeabi jonibaon shinannai keskáres, akai ixon noa yoiaibokayara en akasai jaskáakin notsinkin.

³ Ikon riki, noa jonibo reteananai, ikaxbira ja nato netemea jonibo reteananai keskati noa iamai.

⁴ Noa jayakax jan reteananai jawékibora, nato netemeax jan reteanankanai keskáma iki; ja riki Diossen atipana koshi, jan jatíbi jaki koshikana jawékibo ras ati atipana,

⁵ Jaskaratonra ja jaki chipókanai shinanbo, itan Dios onankanti ikenbi, jato tsokásai rabí shinanbo non keyoai; jatíbi jonibaon bená shinan bitaanon, ja Criston yoiai keskábores senenhakanon ixon.

⁶ Nonra jatíbi ja yoitimakanaibo jato castigo meniti jake, jatikaxbi mato yoitibo ikanai kaman.*

⁷ Matonra akai nekebi, jaton ikábores oinkin, jaweratoboki eara Criston yonoti iki ikai, jabaonra onanti jake, noaribira jawen yonoti iki ixon.

⁸ Eara non Ibon mato yoiti koshi menia iki, jan mato akinnon ixon, jan mato jakonmaanon

---

* **10:6** Castigo yoi iká riki; jaskarainoax shinanmeekantiakin jato akinti.

ixonma. Jakopira ea rabintima iki, jaskati yoyo ikaxbi.

⁹ Mato ratenoxon, ja kirika meran en wishaabo shinanyamakanwe.

¹⁰ Jatíribiboki ikanai ea yoi, jawen kirika wishaxon noa bemaara ikai, kikin koshi joinyora akábo, ikaxbi jawen ikátoninra tsoabi, jato rateyamai itan jakonibobi yoyo iamai ikibo.

¹¹ Ikaxbi ja jaskati yoyo ikaibaonra onanti jake, ja ochóxonbi non mato kirika wishaxon, bemakin koshi joinbo non mato aká keskatiribira matoiba kaax, noa iki kati jake ixon.

¹² Eara jatonamanbires iwanax ja jatonbinix rabikaataibo betan senenribi ikasi ea iiamakeanke; jaskara jonibora ikanai jatonbi jaskara senenhatibo akáx, tsonki senenhai iki, ikaxbo jatonbinix oinhanani, jaskataibo riki shinanhomabo.

¹³ Enra jainkamanbo akai, iki ikaxbora ea rabíresti atipanyamake, Diosbicho riki jaweraton senenreski jawen tee akí, noa nokótiki ixon noa yoiai, janra matoiba Corintoain kamanbi noa nokómaa iki.

¹⁴ Jaskara kopíra, jain noa iti yoiamainkobires noa iiamai, jawekeskabira nato jawéki ikeanke, moabi noa matoiba nokotama iketian. Noaparira iká iki, ja Cristo kiriti iká bená joi mato yoi bakanabo.

¹⁵ Noara ja wetsabaon tee akátonin rabíamai non akáma ikax. Non shinan riki, bebonbires Dioski koshikarestiakin mato akinti, jatianra ja mato betan non akai teeboribi bebonkarestiki, ja jainkaman non ati senenres.

¹⁶ Jainxonribi non shinannai riki, nato kishpinti joi, ja mato joi yoi kaa winobain wetsankoboribi pextinhakin jato yoiti, ikaxbira ja wetsabaon tee akainko, noa jikiamai, ja wetsabaon tee akatonin noa rabínaketian.

¹⁷ Jaweratoki jawéki akátonin rabíkasai, rabíbanon ja non Ibon aká jawékininres.†

¹⁸ Ja janbix rabikaatai jonima riki, non ikonhati, ja non Ibonbi rabiai jonikaya riki non ikonhati.

11

Pablo itan ja ikonma joi yoiabo

¹ Maton ninkata ea yoyo ikaibo, iresbiresa keská ikenbipari, tenexon ea ninkáxonkanwe.

² Diossen akai keskáakinribira, en mato akonbireskin shinannai. Enra mato Cristonabo imaa iki, jaskáakinra jawen jakonmaomabi en mato imakasai, ja westíora yorantinin tanatama ainbo keskábo ikantiakin.

³ Ikaxbi ea raketai riki, ja paranmisti onan ixon, Eva ronon paraxon Dioski yoitimamani keskáakinribi, paraxon wetsakeskaakinbo shinanmaxon, pontéakin itan jakonhakin Cristoki shinannaibo ikenbi, mato jenemakanaketian.

⁴ Matonra akai, non mato yoiabo keskámaakin, Jesús kiriakin joi yoiabo bekanketian, keenshamanxon ikonhakin; ja non yoiái jakon joi keskámaakin yoikanai joiboribi maton ikonhai, jainxon ja Diossen Shinan moa maton bia keskáma shinanboribi maton biai.

⁵ Ja raanabo xewina kikin riki noa iki ikaibora, enamanbires iki.

---

† 10:17 Jer. 9.24

⁶ Eara jakonishamanbo yoyo iamai, ikaxbira ea onan shinanyanix yoyo ikai, neskáakinra ichabiresakin jatíbiainxon, itan non akainkobo, non mato oinmabea iki.

⁷ ¿Jakonma jawékimein en aká iki, mato akinti shinanni enbixshoko tee ayananbi, jawen kopíbi yokáyamakin, Diossen jakon joi mato yoixon?

⁸ Ja wetsa joi akaibaon ea kopiákana koríkibora en bia iki, mato akinboresti kopí.

⁹ Jatian mato betan ikaxa, ea jawékininbo maxkata iki, ikaxbira tsoabi en jato yokákin tsokasayamaa iki. Ja Macedoniainoax bekana non wetsabaonra joxon, ea maxkata jawékibo ea menikana iki, maton akinnon ikaxa, ea matokibichoirá manáyamaa iki, jatíbitianra ea jaskara iti jake.

¹⁰ Ja Criston ikon shinan emeran ikátoninra, en mato ikon yoiai. Jaskara ikenra tsoa ja Acaya main ikábaonbi ea jenemati atipanyamake, jaskati ea rabitaitian.

¹¹ ¿Maton shinannaki, mato noiama ikax ea jaskati yoyo ikai? ¿Enra mato noiike, jara Diossen onanke!

¹² Ikaxbira ea iikirana keskati ea teeti jenéyamai, jaskaxon ja paranax rabíresi noa keskatiribi ika-saibo non jato netémati kopí.

¹³ Jaskara jonibo riki, jabo raanama ikaxbi, jato parani Criston raana joni keskatishaman ikaibo.

¹⁴ Neskara jawékibora non onanyamaa jawékima iki, *Satanásbira ikai ja joebiresshaman ángel keskatiribi yoinmeeti.

¹⁵ Jaskara ikenra, jan ratéti jawékima iki, jawen tee akai joniboribira jakonhakin jato tee akinnai

keskatibo ikanai, ikaxbi jaskara jonibaonra, jaton akai jawékibo kopíbi masábo tenenoxikanai.

Pablo onitsapitabo

¹⁶ Jakiribira en mato yoiái, tsonbi ea iresbiresi yoyo ikaibo shinanyamakanon ixon, ikaxbi maton jaskara shinanna ixon, eapari ninkáxonkanwe, ibanon, ea jaskati yoyo iki, jaskatax earibi jaskarabo ikai keskati shokores rabíti kopí.

¹⁷ Ja neskati ea rabbitai jawéki riki, onanma ikax ea ikai keskáres, jaskatibo ea yoyo ikaitian ninkátininra, Ibo keenyamai.

¹⁸ Jaskáakin tee akí jatonbinix rabikaataibo jake-tianra, earibi ishokoti, iki jaskati rabikaati.

¹⁹ Matonra akai onanbo ixonbi, tenetaanan keenshamanxon ja shinanhoma keskábo yoyo ikaitian, ninkáxonkin.

²⁰ Jainxon ja mato akonbireskin yonoaibo, ja mato koríki bichinaibo, mato paranaibo, mato omisaibo, iamaxon mato tantash akai joniboribi, akai maton jaweayamakin.

²¹ Jaskáakinbo mato yoiti rabintibires ikenbira, en mato keshanai; mato xaran ikax, jaskátininra noa kikinni raketa iki. Ikaxbi wetsabaon rabíti shinannaitianra, enribi ishokoti shinanti atipanke, jaskátibo iresbiresa ikenbi.

²² “Noaboriki *hebreo jonibo”, iki rabíkanaitian, earibi ja joni iki, “noaboriki *Israel jonibo”, iki rabíkanaitianra, earibi ja joni iki, “jatian noaboriki Abrahamman chiní rarebobo”, iki rabíkanaitianra, earibi ja joni iki.

23 “Noaboriki Criston yonotibo”, iki rabíkanaitianra. Eakaya jato bebonbires jawen yonoti iki, neskatiyo yoyo iki, onanma joni ikai keskati ikíbi. Enra jaton aká bebonbires jakonhakin jawen tee aká iki, jainxonra ichabiresakinribi ea cárcel meranbo akana iki, jainxon jato akana bebonbires ea rishkikana iki, jainoax ichabiresiribi mawáti onsá meranbo ea iká, iki.

24 Pichikaakin yatanxonra, judíobaon kimisha chonka iskonhakin ea rishkikana iki.

25 Kimishaakin yatanxonra, ea jiwín rishkikana iki, westíoraakinra ea makanman tsakayonkana iki, kimishaira jan ea kaai wapóro jikia iki, jaskataxa westíora yamé, itan westíora neteribi aniparo napon ea toxbata iki.

26 Ichabiresira ea ochóbo kaa iki, paro onsábo ikenbira, ea shitata iki, yometsobo onsábo ikenbira, ea wínota iki. Jainxon nokon kaibo judíobaon, itan wetsa jonibaon ea ramiakanti onsáboribi iká iki, jainoax wetsa jemankoxon ea retékanti onsábo ikainbi, ea winota iki, wetsankonbo kakin, itan aniparonbo kakinra, onsábo en tenea iki, jainoax ja jansoi, noara Diossen joi akaiboribi iki ikaibaon, noa ramiakanti onsáboribi iká iki.

27 Ikonbiresira ea teeta iki, atikoma jawékiboribira en wínoa iki, ichabiresakinra en oxábo tenea iki, ja xeatioma ikax, itan ja pitioma ikaxa, ea jawékiakasa iki, ja saweti chopaoma ikax, matsin akábo ea onitsapita iki.

28 Jainoax neskara jawékibo, itan wetsa jawékibo winókinbira, jatíbi joi akaibo akonbireskin en netetiibi shinannai.

²⁹ Westíora joni isinaitianra, earibi isinai keská ikai, westíora joi akai joni ochamakanketianra, ea sinatai.

³⁰ En oinna, jawekeskaratonbo rabíti iketianra, ja enbichoxon jawebi atipanyamaatonin itiki ea rabíti.

³¹ Ja non Ibo Jesucriston Papa Dios riki, jatíbitian rabikanti, janra onanke en mato ikonshaman yoiai.

³² Jatian Damascoain ea ikenra, ja apo Are-tasnin janea sontárobaon koshi gobernadornin, guardiabo ja jema koiranmaa iki, ea yatankanon ixon.

³³ Ikaxbi jaráa iki jawetii jonibo, jabaonra ea tasakan naneanan risbikan axon, ja jema chikéakana ventananinbi apakexon, ea pikómakana iki, jainoaxa ea jabata iki.

12

Namá keska meran Pablon oinnabo

¹ Westíora jonira, janbixbi rabikaatai ikax, jawemabi iki, jaskara ikenbira, non Ibon namá keska meran ea oinmaxon onanmaabo en yoiai.

² Cristo ikonhaa westíora jonira en onanke. Moa chonka chosko baritia riki, kikin nai bochiki já non Ibon boní, enra onanyamake, jawen yora iamaxon jawen shinanreski boá iki ixon, Diossen-resa onanke.

³ Enra onanke, jainoax jaskara jawéki winotabo, ikaxbira en onanyamake, jawen yoraki iká iki, jawen shinanreski iká iki iamax jawen yoraomaki iká iki ixon, Diossenresa onanke.

⁴ Jawen jakonhira jatinkora boá iki, jainxonra onantima joibo ninkata iki, ja joira ninkáxonbi wetsabo yoiti atipanyamaa iki.

⁵ Nato joni winota keskáribi winota ikaxa, ea rabíkeanke, enbix ikáma, eara rabíti atipanke ja nokon shinan koshimashokotonres.

⁶ Jatian jaskarabaon ea rabbitaira, onanyamaax, ea ikai itima iki, ikon jawékibores en yoii iitai kopí. Ikaxbi eara jaskáyamai, jaskáaxon jato xewina joni-akin maton ea shinantima kopí. Ja en akainkobo, itan en yoiainkobo matonbishaman oinxon onantininkayara ea keenai.

⁷ Jaskara kopíra, ja jakonhira jawékibo Diossen oinmaa jaskaraton rabínaketian, isinax ea onit-sapita iki, jaskatira *Satanássen jawen yonoti raaxon ea jakonmaaka keská ikax, westíora moxan nokon yora chachia keskáribi ea iká iki.

⁸ Kimishaakinra non Ibo en yokata iki, ja ea chexakaataibo ea benxoanon ixon.

⁹ Ikaxbi ja non Ibonra ea yoia iki: “Nokon noimisti shinan riki jatíbi jan mia keenai, ja isinaibo meranoaxa, nokon atipana koshi, jato akinni kikinni jishtiai”, akin. Jaskara ikenra, nokon yora yosma ikenbi ea raroai, jaskatax Criston atipana koshi emeran jishtinon ikax.

¹⁰ Neskara yosma ikaxbira, ea raroashaman iki. Ea ramiakanabi, jawékinin maxkataxbi, masábo tenemakanabi, ja Cristo kopi atikomabo winotibi. Jawetianki nokon shinan bebon yosmashoko iki, jatianra jawen koshin ea bebonbires Criston akin-nai.

Joi akaibo Pablon jato shinanna

11 Ja onanma joni ikai keskatira, ea iká iki, ikaxbi matonbira ea jaskati yoia iki. Noakayara ja raanabo xewina iki ikaibo betan senenribi riki ea, jaskara ikenra, matoribi iká iki ea kopi jakoni yoyo iti jonibo, jatian earibi jaskatainbi, Diossen akinyamaara ea jawemabi iki.

12 Ja onitsapiti jawéki en teneabo, ja oinxon onanti jawéki en akábo, jainxon ja jakonhira jan ratéti jawékibo en aketian oinxonra, maton onanna iki, eakaya ikonkon raana joni.

13 Westíora jawékiainresa ja wetsa joi akaibaon akai keskáakin, maton senenhayamake, maton ea koríkinin akinyamainko. Moa ja shinanya-makanwe, neskáakinbo en mato aká.

14 Jaskara ikenra, jawen kimisha itin matoiba kanoxon, en shinanke. Kaxonbira, moa apachoai keskáakin jawebi en mato yokáyamai kaai; mato jayata jawéki benaira ea kayamai, mato shinan-bikayara ea kaai, ja papabaon riki, jawen bakebo jato koríki tsinkixonti, jawen bakebaon jaton papa axonama.

15 Jaskara kopíra, jakonshaman shinanyaxon, ea jayata jawékininbo en mato akinni kaai, itan keen-shamantaananra, nokon koshiaxonbi en mato akinni kaai. Jatian enbiribi, mato noiboresaibiki ¿Jaweati matonbiribi ea noikin jéneboresti iki?

16 Jawebira, en mato yokáyamaa iki, jaskara ikenbira jatíribibaon yoikanai, jaskati onan ixon, paranxonbo en mato koríki bichinabo.

17 ¿Ja mato akinnon ixon, en matoiba raan-
abo meranxonboki, paranhananbo en mato koríki
bichina iki?

¹⁸ Matoiba kanon ixonra, en Tito yoia iki, já be-tanra westíora non wetsa en jain raana iki ¿Titonki mato parana iki? Matonra onanke, noa ikainkobo itan non akainkobo, jakon shinanyaxonres non mato akinna.

¹⁹ Matonra shinanbirai, nonra mato jaskáama iki ixon yoikinres, wishaxon non mato bomaa, ikaxbira jaskarama iki. Diossenra onanke, Cristonabo ikax noa jaskati yoyo ikai. Jatíbi neskarabora non mato yoiai nokon wetsabo, mato beboni Dioski koshikanon ixon.

²⁰ Eara raketai, jaskara iti en yoiai keskatibo iamai kaxon en mato nokonaketian, jatian earibi mato keenai keskatibo kaax, iamanaketian. Ea raketairibi riki, rawikananabo, jawékia oinnax ja-toki notsiresaibo, jatoki sináresaibo, jatíbi onanna-ton shinanmeetaibo, yoimisaibo jakonmaati yoyo ikaibo, rabitaibo itan tsokásbiresi ikanaibo mato kaxon, nokonaketian.

²¹ Jainoax ea rakéribiai riki, jakiribi matoiba kaxon rabintibires ikaibo mato oinnax, earibi rabinax wininaketian. Basibiresiki, maton ochabo akin jeneama, atimabo betanbires yorantibo akin, itan wetsa jan mato cheata jawékiboribi maton jeneama iki.

13

Senentiainbi jato koiranmeeti yoia

¹ Jakiribira jawen kimisha itin ea matoiba karibai; kaxonra jatíbi jawéki rabé iamax kimishaxon onanxon yoiketianpari ati iki, en jato benxoakinkin.

² Ja rabé itin matoiba kanontian, enbishaman mato yoiantana ixonbira, rama ochó itinxonbi, ja moatianbi ocha akí jaa ikanabo, itan jatíbibo en mato yoiribiai. Jakiribi mato oinni kaxon notsinkinra, en moa mato noibayamai kaai akin.

³ Matonra emerameax Cristo yoyo ikai onankasai, janra emerameax yoyo ikin koshimashoko shinanyaxon mato ayamai, jawen koshi shinanmankayara mato akai.

⁴ Ikon riki shinan koshimashoko keská ja korosen akana iní, ikaxbi ramara Diossen atipana koshin jake, jaskáribiira rama noaboribi ja iní keskaribii shinan koshimashokobo keskábo ikanai. Ikaxbi jabetanbi ikenra, jawen atipana koshinbi noa akinnai, jaskáaxon matoribi non akinti kopí.

⁵ Jaskara iken, matonbinixpari shinan meran onanmeekanwe, moa ikoni Cristoki koshiaboki maton ikanai ixon maton onannon; matonbinixpari tanakaakanwe ¿Matonki onanyamaa, Jesucristo ikonkon mato meran itina? Ja tanakaati jawékiainbo maton shinan namanresaibi.

⁶ Noara ikoni Cristoki koshike ixon maton onanara, en ikonhai.

⁷ Jaskarabo winota onanti inon ixonra, non Dios oracion meran yokáyamai. Maton jakonma jawékibo anaketianra non akai, jaskáaxon maton jakon jawékibores akanon ixon. Ja tanakaatibo winoama keskábo ixonbi.

⁸ Ja ikon joi meran yoiamai keskáakinra non jawebi yoiti atipanyamake; jan yoiai keskákayara non yoiti jake.

⁹ Jaskara kopíra shinan koshimashokobo ikaxbi, noa raroshaman ikanai, maton shinanribi koshi iketian, jainxon pontéakin shinannaibo mato ikanti kopíra, non orankin jeneyamai.

¹⁰ Matoiba kamatianbira nato kirika en mato wishaxonai, jatian kaxon notsinkin, non Ibon yoiti koshia imaa ixon bebonhira koshi joibaon en mato atima kopí. Jan mato jakonmaanon ixonra, ea Diossen ja shinanya imaama iki, mato joi akaibo bebonhakin shinan koshimanon ixonra, ea jaskara shinanya imaa iki.

¹¹ Jayá keyonoxon en mato yoiai riki, nokon wetsabo, raroshaman itaanen mato jakoni jakanon ixon, wetsabo betan shinan meran beboni koshikanwe, jainoax jaskarabires shinanya ikax, xabáshaman shinanya jakanwe, ja xabá shinanya itan noimisti shinanya Diosra mato betan inóxiki.

¹² Wetsa joi akaibo betan saludanani jakon shinanhananres betsó ianankanwe.

¹³ Jatíbi ja joi ikonhaa non wetsabaonra, mato saludo bomakanai.

¹⁴ [Ja non Ibo Jesucriston jakon shinan, itan Diossen noimisti shinan, jainoax ja jatíbiain já Diossen Shinan mato jatíbibo meran ibanon.]

Diossen joi jatíxonbi onanti joi
New Testament and Shorter Old Testament in
Shipibo-Conibo (PE:shp:Shipibo-Conibo)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Shipibo-Conibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Shipibo-Conibo [shp], Peru

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Shipibo-Conibo

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d8a74a56-9842-52e4-b16b-5bcd977f89b